

Billi wara li sar dan it-tqassim ta' flus kien baqa' aktar, fl-10 ta' Marzu 1805, hareġ avviż iehor, fejn għarraf li sa jerggħu jtgassmu l-flus li fadal. Izda din id-darba ma kienx hemm differenza bejn dawk li servew fl-Assedju kollu u l-oħrajn li għamlu xi żmien biss. Minn Surgent 'il fuq, hadu kollha 10 skuti kull wiehed, waqt li minn Kapural 'il isfel messhom 3 skuti u 3 rbajja'. L-Kmandant tal-Battaljun, Ċensu Borg, ha 100 skut. Il-familji ta' dawk li mietu bil-gwerra, fl-ewwel tqas-sima hadu 15-il skut u fit-tieni 3 skuti u 3 rbajja'.

Mill-flus li ġew mill-Ingilterra, il-Battaljun ta' Birkirkara messu seħmu ta' 16,444 skut u rbieghi. Wiehed biss ma ha xejn, minn dawk kollha li kienu fl-imsemmi Battaljun. Għall-anqas ismu ma sibnieh imniżżel imkien. Irridu ngħidu għal Dr. Leopoldu Bernard, li, bħalma konna għedna, kien jiġi fil-kmand wara l-kap ta' kulhadd, Ċensu Borg.

IT-TELF TAL-BATTALJUNI

Bhalma l-Battaljun ta' Birkirkara kien fih nies aktar minn kull Battaljun iehor li ha sehem fl-imblokk tal-Franċiżi, hekk ukoll naħsbu li l-għadd tal-mejtin tiegħu kien jisboq lil ta' l-oħrajn.

Dan il-Battaljun kien mill-ewlenin li tilef min-nies tiegħu, billi fl-ewwel hargha mill-Belt li għamlu l-Franċiżi, biex imorru jagħtu l-għajnuna lil sħabhom ta' l-Imdina, fit-taqtigħa li saret, il-Karkariżi reggħu lura lill-Franċiżi lejn il-bejta tagħhom. Izda, fit-taqbida baqgħu mejta Ganni Borg u Anġlu Mallia, it-tnejn minn Birkirkara.

F'sortita oħra li għamlu l-Franċiżi, li baqgħet tissejjaħ "il-kbira", billi dawn hargu b'xi tliet kolonni ta' suldati, u attakkaw f'daqqa lill-Maltin minn bosta bnadi, bla ma rnexxielhom il-ħsieb ta' rashom, għaliex sfaw imreggħin lura b'telf kbir, il-Battaljun tilef tliet Karkariżi oħra: Ċensu Borg, Toni Uzzini u Ganni Borg. Terga', ma' tul l-Assedju, insibu li ntilfu dawn: Gamri Aquilina minn Birkirkara, miet b'fuċilata f'nagħsu, waqt li kien għassa f'"Ta' Garofalo"; Ganni Vel-la, mill-Furjana, kien mar ma' oħrajn f'Marsamxett u helisha haff, izda miet fl-assalt li sar mill-għassa avanzata tal-Franċiżi f'tas-Siema; Gużè Micallef, mill-Belt, miet b'fuċilata f'genbu; Saver Fiteni u Nazju Borg, minn Birkirkara, mietu fis-servizz b'xi tiri mill-Franċiżi; Gużè Micallef, minn Birkirkara,

kara, miet b'tir mill-Franċiżi, waqt li kien għassa; Nazju Grech, mill-Isla, Surgent, miet b'fuċilata; u Gużè Grech, minn Birkirkara, miet b'kanunata fis-servizz.

Izda, l-akbar telfa li garrab il-Battaljun ta' Birkirkara, kienet f'dik il-bieċa ta' Marsamxett, meta hafna Maltin, minn xi whud mill-Battaljuni, marru jistabbew f'xi mħażen tal-post li semmejna, biex, minn hemm jidhru għal għarrieda fil-Belt u jahbtu għal-Franċiżi, kif hekk kienu mittiehma mal-Maltin l-oħra ta' ġewwa, fil-kongura li saret minn Kaptan Lorenzi u Dun Mikiel Xerri. Il-bieċa ma rnexxiex. Għax dawn inkixfu mill-Franċiżi, waqt li kienu għadhom moħbija. U, fit-taħwida li nqalgħet fid-dlam, xi whud baqgħu mejta fil-post. Il-Battaljun ta' Birkirkara tilef dawn in-nies mill-Belt: Toni Grech; Gużè Micallef, miet b'tir; u Matti Camilleri, li miet imqatta' b'cejjeċ mill-Franċiżi.

Dawk li nqabdu hajjin, wara ġew iffuċilati mill-Franċiżi. Mill-Battaljun ta' Birkirkara nsibu dawn li kienu mill-Belt, Fidiel Mizzi, Nazju Mifsud, Gużè Borg, il-Kanunier Pietru Quaracini, Bertu Curmi, Natu Buhagiari, Gamri Azzopardi, Gulju Manco u Wigi Sciberras.

Minn Birkirkara: Vitor Busuttil, Ċikku Scerri, Ganni Attard, Anġlu Attard, Gużè Ciantar u Pietru Psalja. Mill-Isla: Ganni Fosca, Luqa Gagliardo u Gerardu Scarpetta.

U b'dawn l-34 Martri tal-Patruja li semmejna, sa nagħalqu dan it-tagħrif li ksibna u li għandu x'jaqsam mal-Battaljun ta' Birkirkara fi żmien l-imblokk tal-Franċiżi f'Malta.

KOTBA BIL-MALTI

GĦALL-"MALTA HOUSE", TA' LONDRA

Ġejna mitlubin biex inħajru lill-awturi ta' kotba jew l'ibretti bil-Malti u nies oħra jibagħtu xi kopji tal-pubblikazzjonijiet li għandhom żejda jew li jistgħu jiddisponu minnhom lil-Librerija tal-"Malta House" ta' Londra. Dawn il-pubblikazzjonijiet jistgħu jinbagħtu għand is-Segretarju tal-"Għaqda", Triq San Kristofru, Nru. 18, il-Belt, Valletta. Dan imbagħad jiehu ħsieb jibgħathom lill-"Malta House" b'mezz tal-"Public Relations Officer".